

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2021”

Diagnoza społeczności lokalnej w Kaliszu Pomorskim

 OŚRODEK KULTURY
Kalisz Pomorski

2021

Wykonawca: Firma Usługowa EWA-ART. Ewa Łukaszewska

SPIS TREŚCI	STRONA
1. Wstęp	3
2. Opis gminy Kalisz Pomorski	4
3. Charakterystyka Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Kaliszu Pomorskim	8
4. Zastosowane metody diagnostyczne	12
5. Prezentacja wyników badań	14
5.1. Badania ankietowe	14
5.2. Analiza dostępnych i wytworzonych dokumentów	21
5.3. Przedstawienie informacji zebranych w trakcie wywiadów swobodnych	25
5.4. Treści wywiadów pogłębionych	28
6. Podsumowanie i rekomendacje.....	33

1. Wstęp

„Niemożliwe staje się możliwe. Już wkrótce M-GOK w Kaliszu Pomorskim będzie wspierał finansowo inicjatywy kulturalne mieszkańców gminy.

Drodzy mieszkańcy/ Szanowni Państwo!

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kaliszu Pomorskim przystąpił do realizacji działań w ramach Programu Dom Kultury+, którego organizatorem jest Narodowe Centrum Kultury. Celem programu jest zwiększenie zaangażowania ośrodków kultury w życie społeczności lokalnych poprzez odkrywanie i wspieranie oddolnych inicjatyw kulturotwórczych, realizowanych przez mieszkańców. Prosimy o wypełnienie poniższej anonimowej ankiety, która pomoże nam w określeniu kryteriów wyboru lokalnych inicjatyw mieszkańców. Prosimy również o śledzenie naszej strony internetowej, gdzie już wkrótce znajdzie się więcej informacji nt. temat.

Dziękujemy i zapraszamy do współpracy.”

To treść zaproszenia mieszkańców do podzielenia się swoimi opiniami i oczekiwaniami związanymi z potrzebami kulturalnymi. Potrzebami realizacji zainteresowań, pasji, hobby oraz gotowości do włączenia się w organizację zaproponowanych przez siebie wydarzeń kulturalnych. Ankiety są tylko częścią diagnozy, która nie ma charakteru naukowego. Jest opracowaniem o charakterze animacyjnym, wspierającym proces upowszechniania programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2021 i wyboru proponowanych przez mieszkańców wydarzeń do realizacji.

Informacje zawarte w opracowaniu są również cenną wskazówką dla twórców i animatorów kultury, pozwalają bowiem na wypracowanie oferty kulturalnej spełniającej oczekiwania mieszkańców.

2. Opis gminy Kalisz Pomorski

Gmina miejsko-wiejska Kalisz Pomorski leży w południowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Powierzchnia gminy wynosi 481 km², z czego połowę zajmuje Poligon Drawski (jeden z największych w Europie). Obszar gminy charakteryzuje się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie Drawieńskiego Parku Narodowego oraz Drawskiego i Ińskiego Parku Krajobrazowego. Największym bogactwem gminy Kalisz Pomorski są lasy zajmujące ponad 50% powierzchni gminy, czyste akwenty wodne, których w całej gminie jest ponad 50 oraz rzeki Drawa i Korytnica. Obszary objęte ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 zajmują znaczną część gminy.

Według danych Urzędu Statystycznego w Szczecinie, 31 grudnia 2019 roku liczba mieszkańców gminy wynosiła 7372 osoby.

Gospodarka gminy opiera się na przemyśle drzewnym, leśnictwie, rolnictwie, przemyśle rolno-spożywczym oraz handlu i usługach. Na obszarze miasta Kalisz Pomorski zlokalizowane są tereny inwestycyjne należące do Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Miasto położone jest pośród czterech jezior: Bobrowo Wielkie, Bobrowo Małe, Młyńskie i Jez. Lasek, rozpostarte wśród wzgórz do wysokości ok. 100 m n.p.m. Przez Kalisz Pomorski przebiega droga krajowa nr 10 (Szczecin – Bydgoszcz – Warszawa). Miasto leży 100 km od Szczecina i 124 km od Koszalina.

Zabytki na terenie miasta to przede wszystkim: klasycystyczny Kościół, XIV-wieczny Pałac wraz z parkiem i aleją lipową, średniowieczny kamień szlifierski, XIX-wieczny cmentarz. <http://eregion.wzp.pl/gminy/kalisz-pomorski>

Syntetyczny obraz gminy Kalisz Pomorski ukazują dane zawarte w Monitorze Rozwoju Lokalnego (MRL) Związku Miast Polskich, funkcjonującym w ramach Systemu Analiz Samorządowych. To narzędzie pozwalające na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju. Nie jest to zatem ocena w kategoriach bezwzględnych – a zawsze w porównaniu z tym, co dzieje się w jednostkach samorządu terytorialnego, stanowiących grupę porównawczą. Analizie poddano wiele aspektów decydujących o rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z teorią zrównoważonego rozwoju wyodrębniono trzy jego wymiary: gospodarczy,

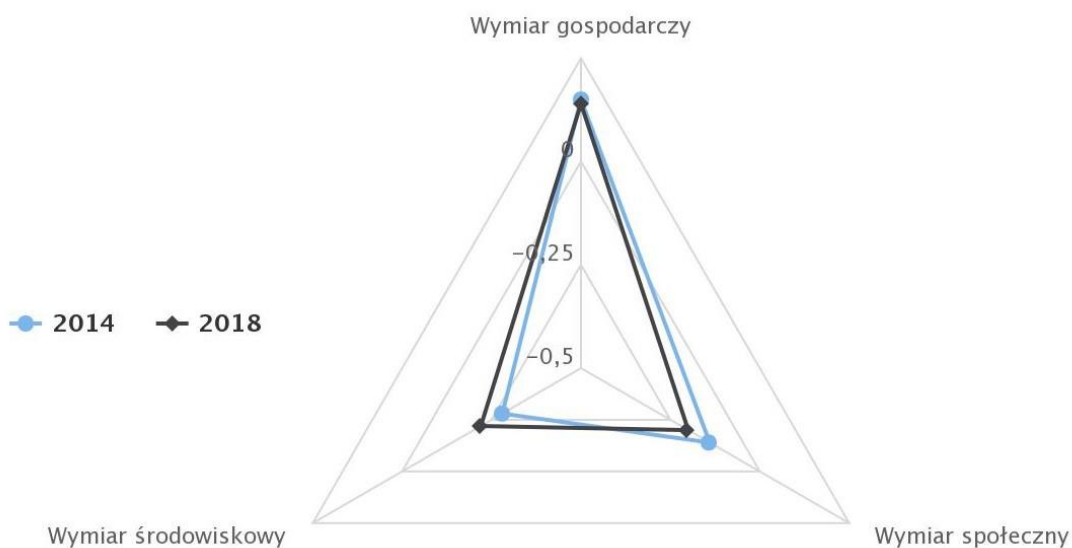
społeczny i środowiskowo-przestrzenny. Następnie w ramach każdego z wymiarów wyodrębniono od 3 do 5 obszarów analizy, charakteryzujących główne sfery funkcjonowania gminy. Obszarów tych łącznie wyodrębniono 12. W sumie poddano analizie 152 wskaźniki, pochodzące ze statystyki publicznej.

<https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego>

Gmina Kalisz Pomorski została zakwalifikowana do grupy nr J3, o gospodarce ekstensywnej - wraz z 63 innymi gminami, będącymi jednocześnie jej grupą porównawczą. W grupie tej, obok Kalisza Pomorskiego, z województwa zachodniopomorskiego znalazły się miasta: Biały Bór, Borne Sulinowo, Człopa, Dębno, Drawno, Polanów i Tychowo.

Przedstawione dwa wykresy radialne ukazują dynamikę zmian w gminie Kalisz Pomorski w ostatnich latach.

Wykres 1. Wymiary rozwoju gminy Kalisz Pomorski w latach 2014-2018.

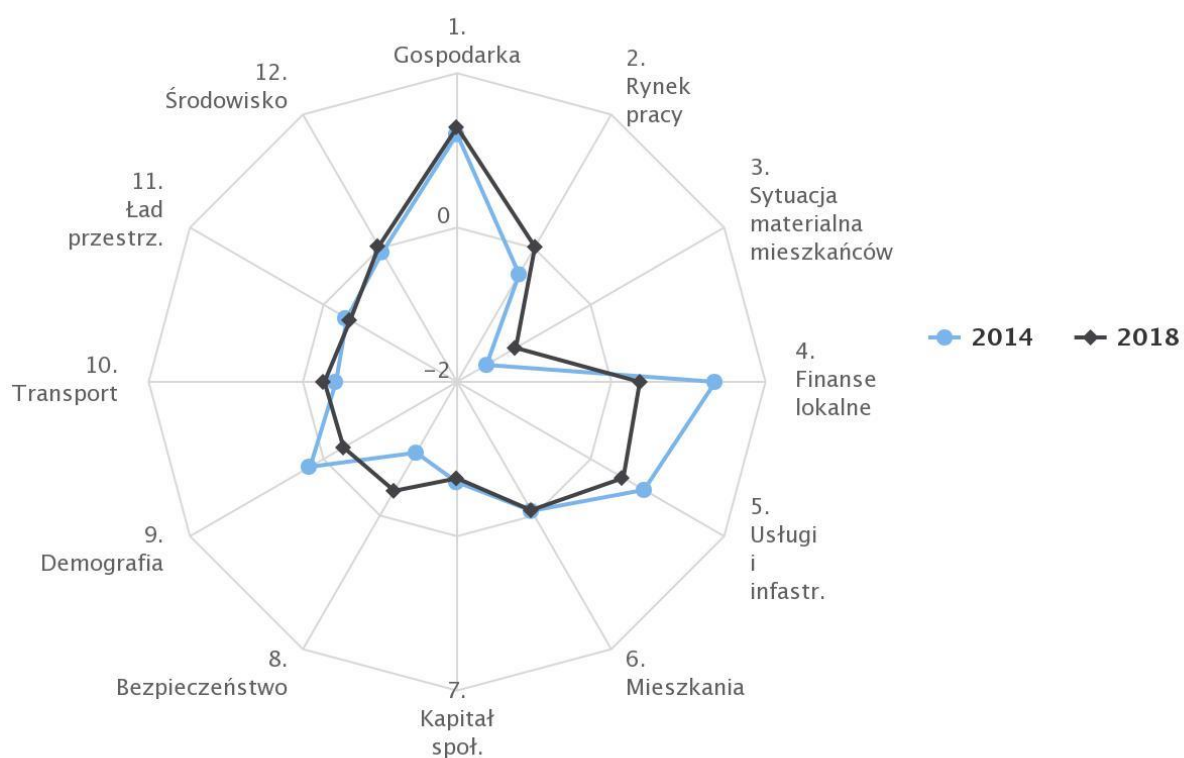

Highcharts.com

Jak wynika z wykresu, na tle gmin z grupy porównawczej, w Kalisz Pomorskim zmniejszył się potencjał rozwoju społecznego, na korzyść wskaźników środowiskowych - głównie sposobów gospodarowania zasobami środowiska.

Dynamikę zmian w określonych obszarach w latach 2014-2018 ukazuje kolejny wykres nr 2.

Dynamika zmian w obszarach

Highcharts.com

Obszar 7 z uwagi na charakter diagnozy zasługuje na uszczegółowienie.

Same struktury organizacyjne JST, z przyczyn praktycznych i kompetencyjnych nie są w stanie stworzyć optymalnych warunków dla rozwoju lokalnego. Partnerami samorządu terytorialnego są zawsze inne podmioty administracji publicznej (rządowe, wojewódzkie, powiatowe), przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz sami mieszkańcy (działający również poprzez różnego rodzaju nieformalne inicjatywy). Brak synergii i współpracy władz samorządowych z lokalnymi partnerami skutkuje niewykorzystaniem istniejących szans rozwojowych.

Z drugiej strony, siła i potencjał rozwoju zależą od gotowości członków lokalnej społeczności do angażowania się w sprawy publiczne i współpracę z władzami samorządowymi, umiejętności formułowania celów, obrony wspólnych wartości oraz włączania osób i grup zagrożonych wykluczeniem.

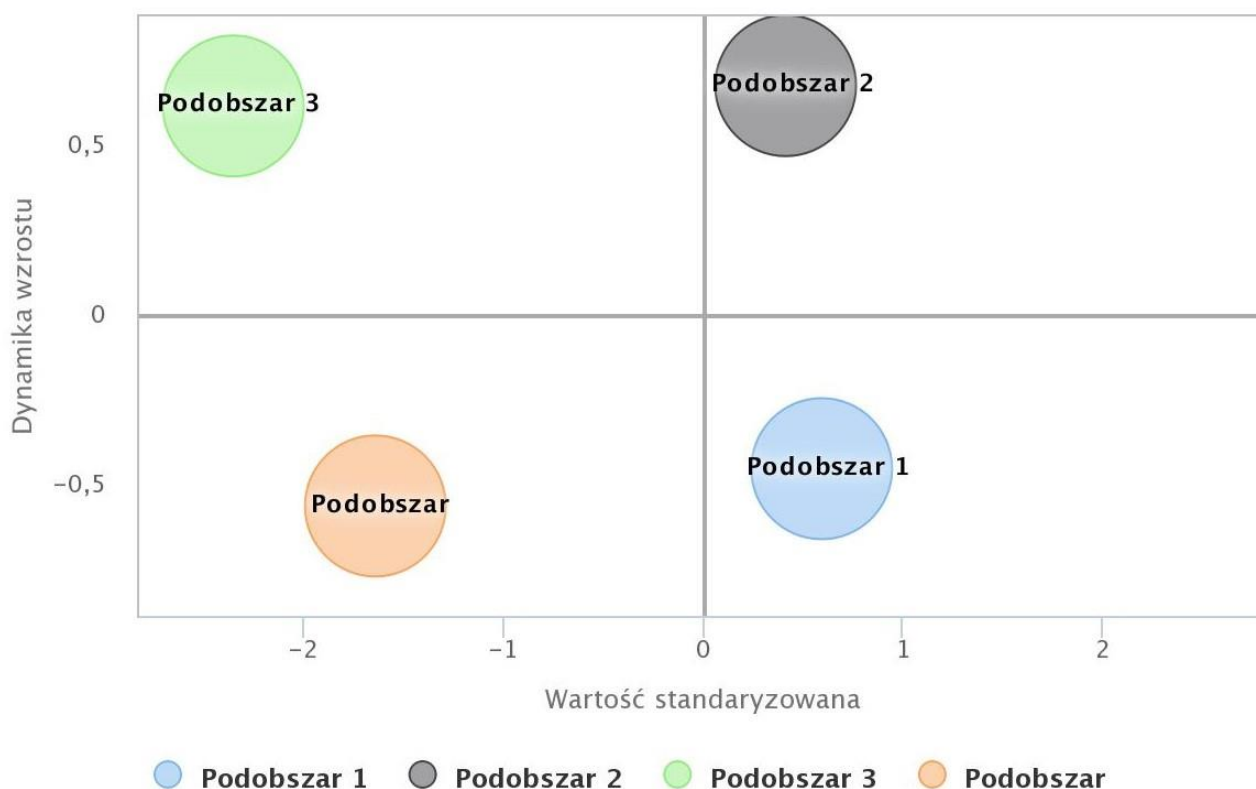
W obszarze „Integracja, kapitał społeczny i tożsamość lokalna” przedmiotem zainteresowania są: zasoby instytucjonalne gminy - liczba różnego rodzaju podmiotów;

łączące je relacje (współpraca); kwalifikacje urzędników; aktywność obywatelska mieszkańców - wskazuje na poziom zaufania społecznego; stopień integracji/rozwarstwienia społecznego i metody włączania grup zagrożonych wykluczeniem (sieci wsparcia); przedsiębiorczość społeczna jako forma włączenia społecznego.

Czynniki te składają się na kapitał społeczny, stanowiący fundament dla zrównoważonego rozwoju. Silny kapitał społeczny prowadzi do większego zaangażowania obywateli w życie lokalne i wzrostu wzajemnego zaufania. Wyższy poziom zaufania umożliwia dzielenia się swoimi zasobami, zwiększając potencjał rozwoju danego terytorium. Wrażliwość społeczna stymuluje tworzenie usług skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją (dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych). Troska o słabszych czyni z nas wspólnotę i rodzi poczucie tożsamości z miejscem, w którym żyjemy. https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=B9YnFjKp0l&jst=Kalisz_Pomorski&p=7

Analizowane wskaźniki przedstawiono na wykresie XY. Wykres pozwala zarówno na ocenę wartości wskaźnika uzyskanej przez gminę, w stosunku do średniej wartości wskaźnika w grupie porównawczej, w badanym roku, jak i postępu (również w stosunku do grupy porównawczej) uzyskanego w ciągu ostatnich 5 lat.

Wykres 3. Obszar 7: Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy Kalisz Pomorski – podobszary

Podobszar 1. Zasoby instytucjonalne gminy – liczba podmiotów, zakres współpracy, kwalifikacje urzędników

Podobszar 2. Aktywność obywatelska mieszkańców

Podobszar 3. Stopień integracji/rozwarstwienia społecznego

Podobszar 4. Kondycja rodziny jako podstawowej struktury oparcia społecznego

Jak wynika z wykresu dynamika wzrostu wskaźników podobszaru 1 i 4 spada w przeciwieństwie do podobszarów 2 i 3. W stosunku do grupy porównawczej gmin, podobszar 1. Zasoby instytucjonalne gminy – liczba podmiotów, zakres współpracy, kwalifikacje urzędników oraz podobszar 2. Aktywność obywatelska mieszkańców - plasują się powyżej średniej.

Przytoczone powyżej czynniki mają bezpośredni wpływ na kształt polityki społecznej, w tym działalności kulturalnej.

3. Charakterystyka Miejsko–Gminnego Ośrodka Kultury w Kaliszu Pomorskim

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kaliszu Pomorskim jest samorządową instytucją kultury, w ramach której funkcjonują następujące jednostki:

- a) Ośrodek Kultury w Kaliszu Pomorskim (Kalisz Pomorski, ul. Dworcowa 6);
- b) Biblioteka Publiczna w Kaliszu Pomorskim (Pałac przy ul. Wolności 31);
- c) Świetlice wiejskie (Dębsko, Bralin, Stara Korytnica, Giżyno, Stara Studnica, Poźrzadło Wielkie, Cybowo, Cybowo–Osiedle, Suchowo, Prostynia, Pomierzyn, Sienica).

Ponadto, działania kulturalne prowadzone były również w plenerze i na obiektach sportowych.

Działalność Ośrodka Kultury, Biblioteki Publicznej i świetlic wiejskich jest zróżnicowana z uwagi na cele w/w miejsc, czy potrzeby odbiorców – obejmuje ona:

- 1) Amatorski Ruch Artystyczny (ARA),
- 2) organizację imprez i wydarzeń kulturalnych (w tym organizację wystaw),
- 3) działalność świetlic wiejskich,
- 4) działalność Biblioteki Publicznej, w tym działalność czytelni internetowej,
- 5) realizację projektów i animację środowiska lokalnego,
- 6) promocję wydarzeń na stronach internetowych i portalu społecznościowym.

Amatorski Ruch Artystyczny w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury obejmuje następujące działy i grupy zainteresowań:

- PRACOWNIA PLASTYCZNA,
- PRACOWNIA CERAMICZNA,
- PRACOWNIA WITRAŻU ARTYSTYCZNEGO (dla młodzieży i dorosłych),
- PRACOWNIA RĘKODZIEŁA,
- GRUPA TEATRALNA,
- SEKCJA MUZYCZNA (działania Studium Muzycznego, przy współpracy z nauczycielem Choszczeńskiego Towarzystwa Muzycznego - nauka gry na pianinie, keyboardzie i gitarze),
- ZAJĘCIA WOKALNE - współpraca z trenerem wokalnym (w tym grupy seniorów: zespół „MY EMERYCI”, zespół „VIOLKI” oraz grupa dziecięca „WESOŁA GROMADA”), praca z solistami w każdym wieku,
- PRACOWNIA MULTIMEDIALNA (zajęcia edukacyjne w czytelni Internetowej, warsztaty informatyczne dla seniorów),
- DZIAŁANIA TWÓRCZE (spotkania twórcze seniorów i młodzieży - fotografia, film, sztuki plastyczne).
- WSPÓŁPRACA Z INSTRUKTORAMI I TRENERAMI: sensoplastyki, zumbi, fitness, jogi, Szkoły Tańca „ASTRA LUNA” i „Save The Beat” - celem realizacji zajęć w Ośrodku Kultury.

Uczestnicy zajęć nie tylko przyswajają nowe umiejętności, ale również: przygotowywali m.in.: statuetki, czy witraże na aukcje i wystawy, brali udział w licznych konkursach i festiwalach, lokalnych, krajowych i zagranicznych, występowali podczas wydarzeń kulturalnych. Dużą popularnością cieszą się warsztaty rękodzielnicze, których bogata oferta jest niewątpliwą mocną stroną Ośrodka.

Ciekawą ofertą są również zajęcia organizowane w ramach GRUPY DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH. To w tej grupie, młodzież i dorośli, pod okiem instruktora odkrywają swój potencjał twórczy, opracowując własne scenariusze, ucząc się podstaw filmowania, dobierania treści, muzyki, czy charakteryzacji aktorów, potrzebnych do nagrywania i montowania krótkich filmów.

W stałych zajęciach, każdego tygodnia w Ośrodku Kultury, systematycznie bierze udział ponad 200 osób (dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy). W 2020 roku, z powodu pandemii, zajęcia bezpośrednio w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury zostały zawieszane i były prowadzone on-line, np. przygotowanie wystawy on-line „Szkłanych dzieł” czy "Czarno-biały Kalisz Pomorski”. W najtrudniejszym okresie (2020 r.) praca w pracowni rękodzielniczej polegała na szyciu maseczek dla strażaków, pracowników i mieszkańców.

Ogromne znaczenie mają zajęcia prowadzone w świetlicach wiejskich. Działania w takiej skali prowadzi niewiele gmin w województwie. Zajęcia są prowadzone codziennie, w tym podczas ferii zimowych i wakacji. Programy zajęć są zróżnicowane i mają charakter autorski. Znajdują się w nich m.in.: zajęcia plastyczne, techniczne, manualne (m.in.: masa solna, masa papierowa, bibułoplastyka, ceramika, ozdoby z makaronu, wiklina, szydełkowanie, sianoploty, origami, malowanie na szkle, malowanie różnymi technikami, decoupage, bukiety z liści, prace przestrzenne - z użyciem kartonu, gazet, kasztanów, żołądzi, szyszek - biżuteria z modeliny, mydło artystyczne i świece, grawerowanie w szkle, bombki i jajka z tasiemek i cekinów, korzenioplastyka, ozdoby z łyżeczek plastikowych, mozaiki z tłuczki szklanej i produktów sypkich, wiklina papierowa, quilling, filcowanie, ozdoby z wiórek osikowych, rattanu, kwiaty z rajstop, odlewy gipsowe, stroiki okolicznościowe, bransoletki z moliny i sznurka, nauka szycia ręcznego i na maszynie), a także:

- spacer, wycieczki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, spacer zimowy – tropienie śladów zwierząt, dokarmianie zwierząt, ptaków, ogniska, kuligi, mecze piłki nożnej, siatkowej, plażowej i ręcznej, nordic walking, dbanie o zapomniane groby;

- łamigłówki, rebusy, gry planszowe, krzyżówki edukacyjne, zagadki tematyczne, puzzle;
- gry i zabawy integracyjne, pomoc międzyuczniowska;
- turnieje tenisa stołowego, gra w piłkarzyki stołowe, warcaby, szachy, bilard;
- warsztaty kulinarne, dekoracja potraw, grawerowanie w szkłe i w drewnie;
- zajęcia muzyczne, wokalne, taneczne, karaoke, przygotowywanie okolicznościowych programów artystycznych;
- aktywizacja Koła Gospodyń Wiejskich w Pomierzynie i w Pożrzadle Wielkim;
- organizacja wystaw tematycznych, wspólne czytanie - czas z książką;
- korzystanie z komputerów (gry komputerowe, Internet);
- współorganizacja imprez okolicznościowych z Radą Sołecką.

Dodatkowym elementem aktywizującym działalność świetlic wiejskich jest wewnętrzny system mikrograntów (ok. 500 zł na jedną inicjatywę).

W czasie pandemii świetlice wiejskie swoją działalność przenieśli do wirtualnego świata, proponując swoim małym społecznościom zajęcia przez Internet. Działania świetlic były dostosowane do możliwości każdego potencjalnego uczestnika zajęć, korzystano zwykle z materiałów ogólnodostępnych w każdym domu.

Bardzo bogatą ofertą może się poszczycić Galeria Pałacowa, w której organizowane są wystawy rysunku, malarstwa, rzeźby, fotografii, witrażu artystycznego, czy o tematyce związanej z naszą historią, religią i literaturą. W samym 2019 roku w Galerii Pałacowej odbyło się 15 wystaw (w 2020 r. - 11). Kolejnym miejscem organizacji wystaw jest galeria „Za Filarami”, gdzie prezentują swoje prace lokalni artyści, dzieci, młodzież, seniorzy. To tam można zobaczyć najciekawsze zdjęcia regionu i... Paryża, czy Madrytu, motywy wielkanocne, wycinanki w stylu kurpiowskim, prace plastyczne, przestrzenne i rękodzielnicze (najczęściej wykonane przy użyciu naturalnych materiałów).

Niewątpliwie Ośrodek Kultury w Kaliszu Pomorskim kojarzy się mieszkańcom z organizacją imprez plenerowych oraz innych wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, których w 2019 roku było 134, natomiast w 2020 r. 79 (mimo ograniczeń).

Do grona wyróżniających się w województwie zachodniopomorskim imprez, należy z pewnością znana impreza tematyczna, nawiązująca do tradycji kiszenia ogórków w beczkach - zanurzonych w jeziorze. To w lipcu, rokrocznie, „Eko-Jarmark nad Jeziorem Ogórkowym” ściąga do Kalisza Pomorskiego liczne rzesze turystów i osoby ciekawe smaku tradycyjnego ogórka jeziorowego.

Niestety z uwagi na rygory sanitarne w 2020 r. forma stacjonarna była niemożliwa do zrealizowania, więc pracownicy M-GOK wsiedli do... („ogórka”) autobusu marki Jelcz, specjalnie na tą okazję udekorowanego i jeździli przez 3 dni do wszystkich miejscowości gminy Kalisz Pomorski. W trakcie tych wizyt, Pani Ogórek zapoznawała mieszkańców i gości z kaliską tradycją kiszenia ogórków w jeziorze „Ogórkowym” (Młyńskim). Opowiadała również ciekawostki o ogórku oraz prowadziła wiele konkursów i zabaw dla dzieci i starszych.

Pracownicy Ośrodka korzystają również ze wsparcia zewnętrznego. W 2019 roku były to: projekt edukacyjno – diagnostyczny „Zaproś nas do siebie” z Narodowego Centrum Kultury oraz projekt związany z edukacją ekologiczną „Eko Duet – kultura i natura” z dofinansowaniem z WFOŚiGW w Szczecinie.

Jako partner Ośrodek Kultury w Kaliszu Pomorskim występował w projektach z programu "DZIAŁAJ LOKALNIE: „Roztańczona jesień życia” (2019), „Rozśpiewana jesień - warsztaty wokalne” (2019).

4. Zastosowane metody diagnostyczne

Wymogi sanitarne obowiązujące w trakcie realizacji diagnozy znacząco ograniczyły wykorzystanie metod animacyjnych. Do opisu gminy zostały wykorzystane m.in.: Analizy danych z Systemu Analiz Samorządowych Związku Miast Polskich, w postaci danych porównawczych z Monitora Rozwoju Lokalnego oraz dane statystyczne z GUS.

The screenshot shows a web browser window displaying the 'Monitor Rozwoju Lokalnego' website. The page title is 'MONITOR ROZWOJU LOKALNEGO'. Under 'Wybrana gmina:', the selected municipality is 'Kalisz Pomorski'. The page displays the following data:

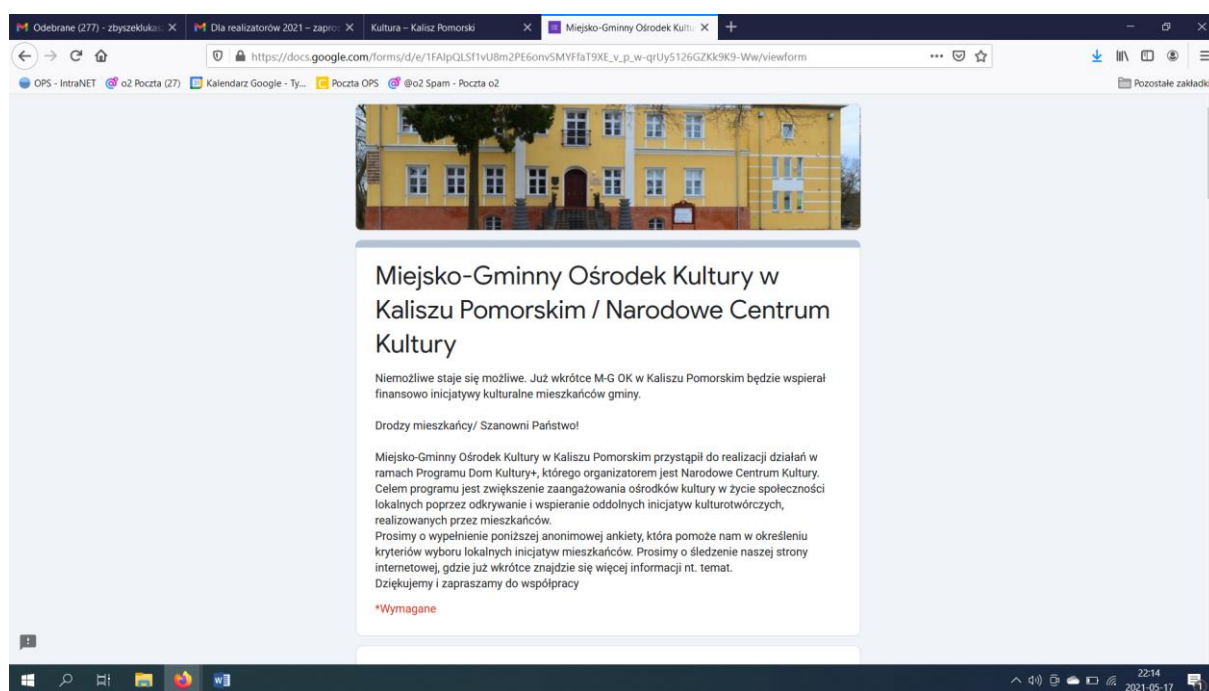
Wybrana gmina:	
Gmina miejsko-wiejska: Kalisz Pomorski	Kod TERYT: 3203033
Liczba mieszkańców: 7397	
Makroregion: Północno-Zachodni	Województwo: Zachodniopomorskie
Podregion: Szczecińsko-Pyrzycki	Powiat: drawski

Below this, under 'Gminy wybrane do porównania:', it shows a comparison group: 'Gminy Miejsko-Wiejskie: Gospodarka ekstensywna (13)'. The comparison data is as follows:

Grupa porównawcza: Gminy Miejsko-Wiejskie: Gospodarka ekstensywna (13)			
Liczba JST w grupie:	Liczba JST w makroregionie:	Liczba JST w województwie:	Liczba JST w podregionie:
63	22	8	6

Metody ilościowe pokazujące obecność i skalę zjawiska (zachowania, opinie), odpowiedziały na pytania (bez wnikania w ich istotę, przyczyny czy skutki): Co? Skąd? Które? Czy? Jak? Badania ilościowe oparto na ankiecie dostępnej w wersji on-line na stronie internetowej M-GOK:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf1vU8m2PE6onvSMYFfaT9XE_v_p_w-grUy5126GZKk9K9-Ww/viewform i papierowej, dostępnej w sekretariacie Ośrodka Kultury, Bibliotece i świetlicach wiejskich.

Źródłem informacji nt. funkcjonowania Miejsko–Gminnego Ośrodka Kultury były sprawozdania merytoryczne z lat 2019 i 2020, które wykorzystano do jego charakterystyki w rozdziale 3.

To jednak metody jakościowe - pokazujące tło zjawisk i motywacje ludzi - były głównym źródłem wiedzy o funkcjonowaniu społeczności Kalisza Pomorskiego w przestrzeni społeczno-kulturalnej.

Analizie poddano informator lokalny z lat 2019-2021, dokumenty wytworzone na potrzeby badania (zdjęcia i sugestie mieszkańców wpisane na plakatach) oraz 19 prac plastycznych (rysunki, kolaże) zatytułowanych „mój skarb”, wykonanych przez dzieci w wieku 5-15 lat z Osiedla Cybowo, Pomierzyna i Kalisza Pomorskiego.

W dniu 8 maja, na targowisku miejskim w Kaliszu Pomorskim przeprowadzono akcję informacyjną. W trakcie rozmów z mieszkańcami informowano o realizacji i

celach programu DK+ Inicjatywy Lokalne 2021. Zaprezentowano również 7 plakatów (ze zdjęciami ważnych dla mieszkańców miejsc) i rozmawiano z obecnymi na targowisku mieszkańcami, pytając m.in. o to:

1. Jakie wydarzenia kulturalne można by zorganizować w danym miejscu?
2. Co przyciąga ludzi w to miejsce?
3. Jakich miejsc interesujących, kulturotwórczych brakuje na przedstawionych zdjęciach?
4. Jacy artyści, twórcy, pasjonaci lokalni mogliby zaprezentować się w danych przestrzeniach publicznych?

Proszono również mieszkańców o zapisywanie odpowiedzi na plakatach pod zdjęciami. Ponadto, stworzona została możliwość wypełnienia ankiety, z której skorzystało 35 osób.

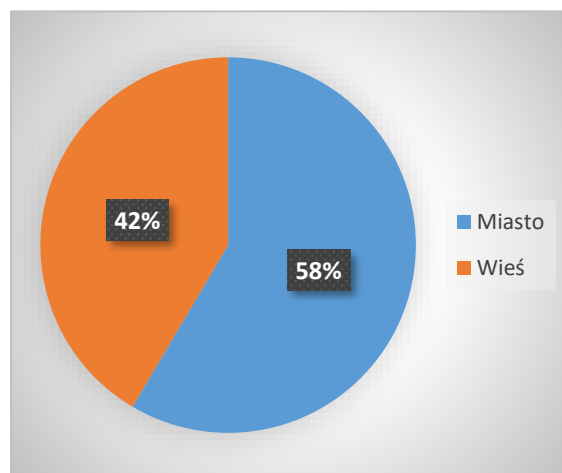
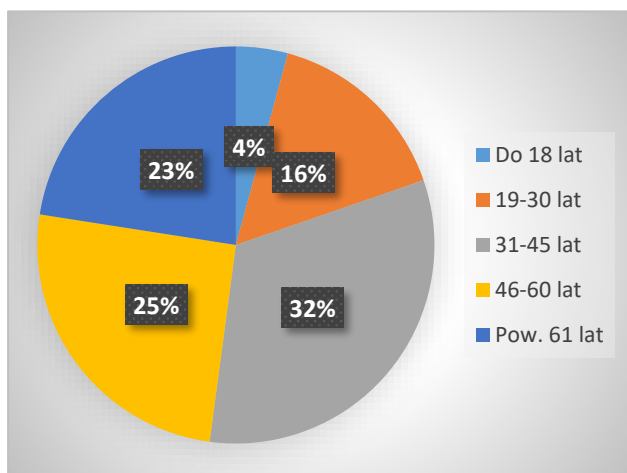

W przestrzeni miejskiej Kalisza Pomorskiego zrealizowano 44 indywidualne wywiady swobodne z mieszkańcami (pierwotnie planowano 30). Poza tym, z pięcioma aktywnymi społeczno-kulturalnie osobami, przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione. Ostatnim elementem badań była akcja informacyjna o zasadach realizacji programu DK+ Inicjatywy Lokalne 2021, połączona ze zbieraniem opinii nt. ważnych dla mieszkańców miejsc kulturotwórczych.

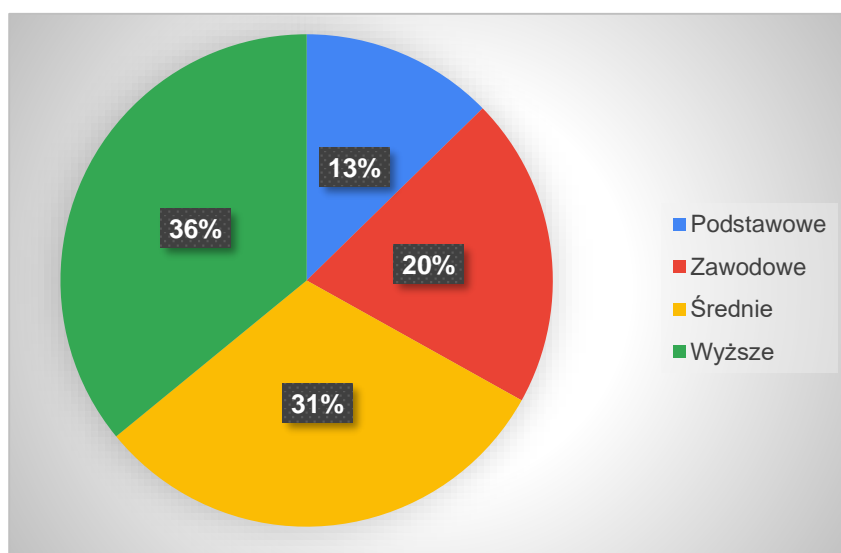
5. Prezentacja wyników badań

5.1. Badania ankietowe

W badaniach ankietowych wzięły udział łącznie 142 osoby (49 mężczyzn tj. 34,5% i 93 kobiety tj. 65,5%). Wiek uczestników przedstawia wykres nr 4, z którego wynika, że dominującą grupą badanych (57%) były osoby w wieku 31-60 lat, w większości mieszkające w Kaliszu Pomorskim (wykres nr 5).

Rozkład wykształcenia ukazuje wykres nr 6.

Na pytanie 1. Co lubisz robić w wolnym czasie? Mieszkańcy udzielili odpowiedzi, które ze względu na ich mnogość, nie sumują się w wartości 142 (ilość i rodzaj wymienionych czynności pokazuje tabela nr 1).

Tabela nr 1.

L. p.	Rodzaj czynności	Liczba wskazań	% w łącznej liczbie wskazań
1.	Spacerowanie	34	15,3
2.	Czytanie	34	15,3
3.	Oglądanie telewizji / seriali	20	9,0
4.	Prace w ogrodzie / ogródku	18	8,1
5.	Aktywność fizyczna / uprawianie sportu	12	5,4
6.	Rękodzieło	11	5,0
7.	Słuchanie muzyki / koncerty	11	5,0
8.	Jazda na rowerze	11	5,0
9.	Granie w gry komputerowe / w gry towarzyskie	10	4,5
10.	Spędzanie czasu z rodziną	8	3,6
11.	Spotkania ze znajomymi	6	2,7
12.	Pieczenie / gotowanie	6	2,7
13.	Tańczenie	5	2,3
14.	Spędzanie czasu w świetlicy	5	2,3
15.	Zwiedzanie zabytków / wędrowki	5	2,3
16.	Spanie / odpoczywanie	4	1,8
17.	Śpiewanie	3	1,4
18.	Oglądanie spektakli teatralnych	3	1,4
19.	Łowienie ryb	3	1,4
20.	Chodzenie do kina	2	0,9
21.	Rysowanie / malowanie	2	0,9
22.	Granie na instrumencie	2	0,9
23.	Jazda na rolkach	1	0,5
24.	Facebook	1	0,5
25.	Fotografowanie	1	0,5
26.	Pisanie	1	0,5
27.	Pływanie	1	0,5
28.	Rozwiązywanie krzyżówek	1	0,5
29.	Zbieranie grzybów	1	0,5

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych - mieszkańcy spośród 10 pierwszych aktywności - preferują w 25,3%, te związane z uczestnictwem w kulturze,

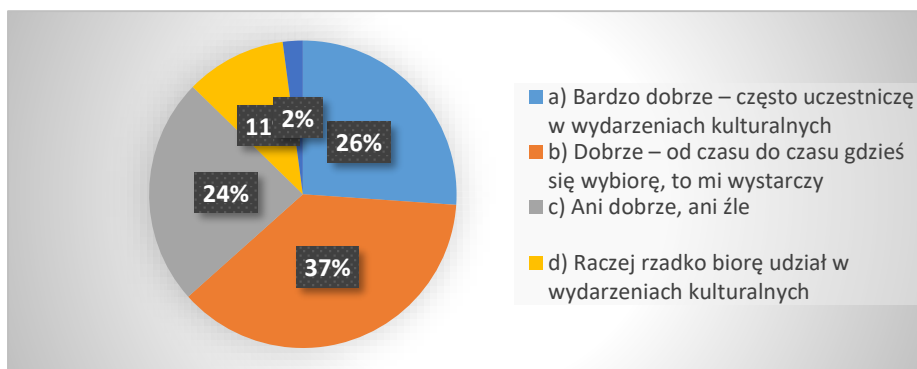
tj. czytanie, słuchanie muzyki/koncerty i rękodzielnictwo. Aktywności związane z rekreacją i sportem tj.: spacerowanie, jazda na rowerze, aktywność fizyczna/uprawianie sportu preferowane są w 25,7%. Pozostałe czynności, takie jak oglądanie telewizji/seriali, prace w ogrodzie/ogródku, granie w gry komputerowe/towarzyskie i spędzanie czasu z rodziną są ważne dla 25,2% ankietowanych. Można zatem wysnuć spostrzeżenie, że dla mieszkańców Kalisza Pomorskiego ważne są trzy obszary działalności (mające podobny udział ilościowy) związanych z kulturą, aktywnością sportową i rekreacyjną oraz czynnościami wykonywanymi w domach.

Tabela nr 2 prezentuje te miejsca w mieście/gminie, które są ważne dla mieszkańców.

L. p.	Miejsce	Liczba wskazań	% w łącznej liczbie wskazań
1.	Jezioro z plażą/jeziora/rzeki	36	16,4
2.	Park przy pałacu/park	34	15,5
3.	Biblioteka	32	14,6
4.	M-GOK	18	8,2
5.	Stadion miejski	16	7,3
6.	Kościół	16	7,3
7.	Dzienny dom pobytu „Senior+”	12	5,5
8.	Las	8	3,7
9.	Wieś, w której mieszkam (Suchowo/ Prostynia)	8	3,7
10.	Urząd Miejski	5	2,3
11.	Szkoła	4	1,8
12.	Świetlica	4	1,8
13.	Plac zabaw	4	1,8
14.	Mój dom	3	1,4
15.	Rynek	2	0,9
16.	Orlik	2	0,9
17.	Ścieżka zdrowia	2	0,9
18.	Nie potrafię wskazać żadnego konkretnego miejsca	2	0,9
19.	Ścieżki rowerowe	2	0,9
20.	Ścieżki spacerowe	2	0,9
21.	Ośrodek Zdrowia	1	0,5
22.	Bank	1	0,5
23.	Centrum miasta	1	0,5
24.	Cmentarz	1	0,5
25.	Kino	1	0,5
26.	Pomniki	1	0,5
27.	Straż pożarna	1	0,5

W zestawieniu zdecydowanie dominują obiekty związane z miejscami spotkań i działalnością kulturalną (38,3%): park przy pałacu/park, Biblioteka, M-GOK. Kolejne znaczące dla mieszkańców miejsca (z wynikiem 20,1%), to zasoby naturalne związane z „przyjemnym spacerowaniem”: jezioro z plażą/jeziora/rzeki i las.

Samooceńca aktywności kulturalnej mieszkańców prezentowana na wykresie nr 7, jest wysoka. Sumując wyniki bardzo dobrze i dobrze, możemy oczekiwać 63 % frekwencji na ważnych dla mieszkańców wydarzeniach kulturalnych.

Czy to mogą być koncerty? Taką odpowiedź sugerują wyniki z tabeli nr 3, w której zawarto wydarzenia zaspokajające potrzeby kulturalne mieszkańców.

Tabela nr 3.

L. p.	Wydarzenie	Liczba wskazań	% w łącznej liczbie wskazań
1.	Koncerty	43	26,1
2.	Spektakle teatralne	19	11,5
3.	Warsztaty artystyczne/edukacyjne	14	8,5
4.	Festyny/pikniki /kiermasze	15	9,1
5.	Wystawy	13	7,9
6.	Kino	9	5,5
7.	Zajęcia w świetlicach wiejskich	8	4,8
8.	Imprezy dla dzieci	7	4,2
9.	Spotkania z ciekawymi ludźmi/artystami	6	3,6
10.	Rękodzieło	5	3,0
11.	Sport/biegi na orientację	4	2,4
12.	Dni Kalisza Pomorskiego	4	2,4
13.	Nie wiem	3	1,8
14.	Spektakle kabaretowe	3	1,8
15.	Zespoły śpiewające/taneczne	2	1,2
16.	Dożynki	2	1,2
17.	Koncerty muzyki klasycznej	1	0,6
18.	Konkursy łowieckie	1	0,6
19.	Gry plenerowe	1	0,6
20.	Happeningi,	1	0,6
21.	Dancingi	1	0,6
22.	Majówka z parafią	1	0,6
23.	Spotkania ze znajomymi	1	0,6
24.	Wycieczki	1	0,6

Poza koncertami, w zestawieniu dominują spektakle teatralne, warsztaty artystyczne/edukacyjne, festyny/pikniki/kiermasze i wystawy. To ważna informacja, która może być wykorzystana do planowania wydarzeń w kolejnych latach.

Kolejną, rozważaną kwestią jest pytanie: jakie są przyczyny niekorzystania przez mieszkańców z oferty kulturalnej? Czy zawsze możemy oczekiwać 63 % frekwencji? Otóż, nie. Sami mieszkańcy wskazali na bariery przedstawione w tabeli nr 4., które ich zdaniem utrudniają im dostęp do oferty kulturalnej.

Tabela nr 4.

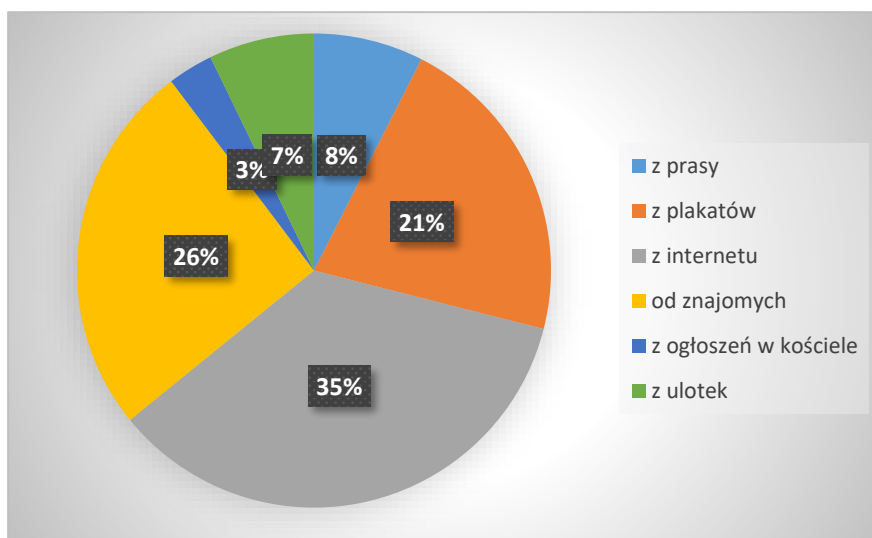
L. p.	Utrudnienie w dostępie do oferty kulturalnej	Liczba wskazań	% w łącznej liczbie wskazań
1.	Pandemia	26	21,1
2.	Niedostosowana oferta/mały wybór	26	21,1
3.	Lenistwo, brak chęci samorozwoju/brak zainteresowania ze strony mieszkańców	22	17,9
4.	Brak czasu	11	8,9
5.	Brak dojazdu	10	8,1
6.	Nie wiem	11	8,9
7.	Nieodpowiednia reklama	7	5,7
8.	Praca	4	3,3
9.	Dostęp do Internetu	2	1,6
10.	Brak pieniędzy	1	0,8
11.	Mała dostępność	1	0,8
12.	Zła pogoda	1	0,8
13.	Niski poziom integracji	1	0,8

Jako jedną z głównych barier w dostępie do kultury mieszkańcy widzą w pandemii COVID-19. Jest to zrozumiałe w obecnej sytuacji. Jednak uwaga o niedostosowanej ofercie może sugerować brak aktualnej diagnozy potrzeb mieszkańców i debaty publicznej w tym zakresie. Ponadto, stwierdzenie *brak czasu* sugeruje, że dla ta grupa mieszkańców ma inne priorytety i zawsze wybierze rodzaj aktywności, który jest dla niej ważniejszy. Uwzględnienie braku chęci samorozwoju, łącznie z brakiem czasu, ukazuje trudności, jakie występują przy codziennej realizacji zadań przez Ośrodek Kultury.

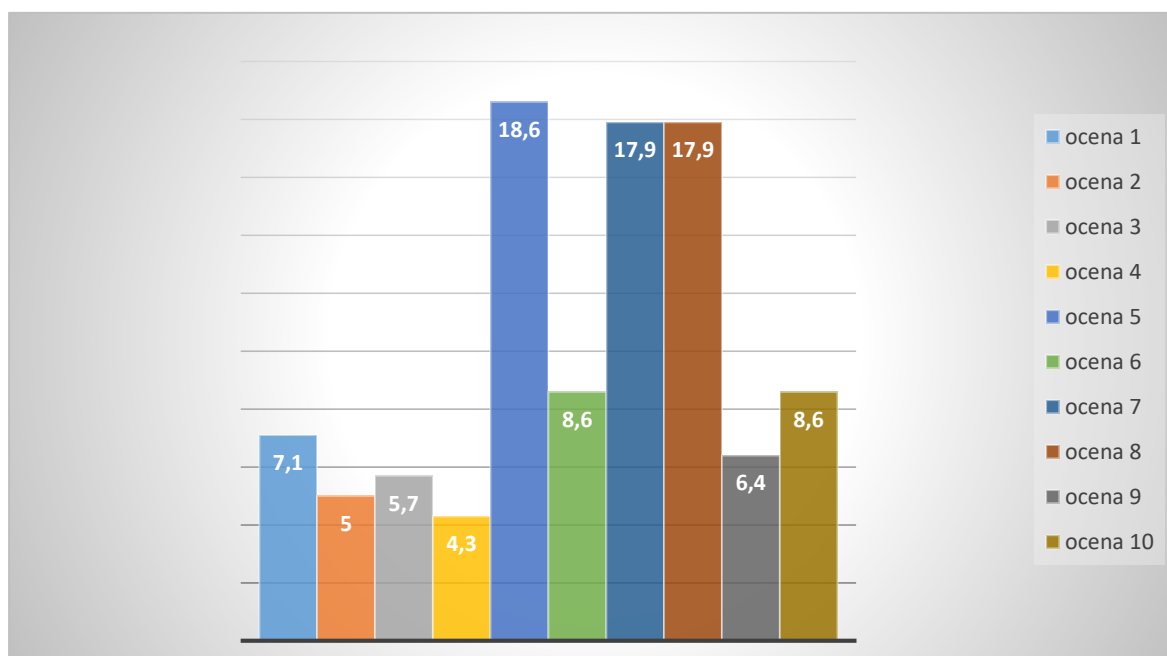
Barierą, na którą zdecydowany wpływ ma Ośrodek Kultury jest promocja wydarzeń. Umieszczenie przez mieszkańców tego wskaźnika w katalogu barier, sugeruje konieczność przeanalizowania obecnej strategii informacyjnej i jej korektę.

Mimo występujących barier, część mieszkańców aktywnie uczestniczy w proponowanych wydarzeniach. Pytanie, skąd mieszkańcy czerpią o nich wiedzę?

W tym przypadku odpowiedzi są jednoznaczne: z Internetu, od znajomych i z plakatów (wykres nr 8).

Następną poruszoną w ankietach kwestią, była ocena oferty kulturalnej dostępnej w gminie - wykres nr 9 (w skali 1-10, gdzie 1 to oferta całkowicie niedopasowana do potrzeb mieszkańców, a 10 to całkowite zaspokojenie ich potrzeb).

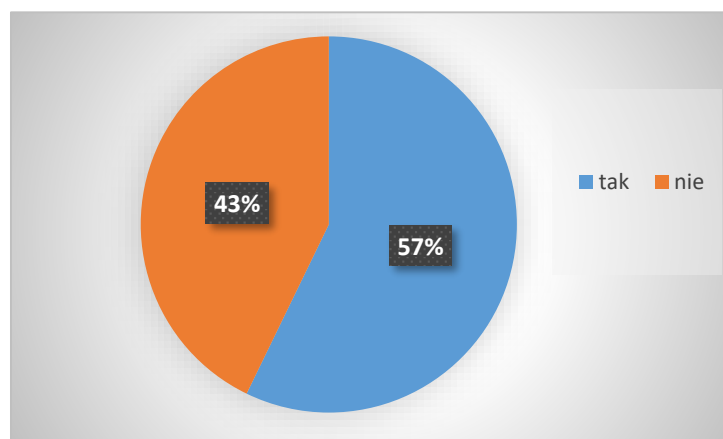
Rozłożenie głosów wskazuje na przewagę ocen pozytywnych. Suma tych ocen (6 pkt i powyżej) wynosi 59,4%. Skąd zatem tak krytyczna ocena oferty kulturalnej, dokonana przez ankietowanych w pytaniu dotyczącym barier (tabela nr 4)? Trudno jest

jednoznacznie określić intencje osób wypełniających ankietę. Można jedynie przypuszczać, że przy pytaniu wprost, o ocenę dostępnej oferty, mieszkańcy złagodzili swój osąd.

Kolejne pytanie brzmiało: Czy masz jakiś swój pomysł na wydarzenie kulturalne w naszym mieście/gminie? Jeśli tak, to co by to mogło być? Pozytywnie na pierwszą część pytania odpowiedziała większość ankietowanych (57%) - wykres nr 10.

Wśród propozycji znalazły się:

1. Koncert 32.1%
2. Warsztaty 31.5 %
3. Biesiada 22.3 %
4. Fotoreportaż 14.1 %

Ostatnią kwestią poruszaną w ankiecie, było pytanie: czy byłbyś gotowy wziąć aktywny udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego (jednego z powyższych) i w jakiej roli byś się widział?

Pozytywnych odpowiedzi było 67, co stanowi 47,2%, a negatywnych 71 (50%), 4 osoby udzieliły odpowiedzi „nie wiem”, co stanowi 2,8% całości odpowiedzi. Należy przyjąć otrzymane deklaracje, jako obiecujące i dobrze rokujące realizacji Inicjatyw Lokalnych DK+ 2021.

Ciekawe są propozycje funkcji, ról jakich gotowi byliby objąć ankietowani przy realizacji wydarzeń w ramach programu Domy Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2021:

Inicjator (x3) i organizator (x3) wydarzenia, uczestnik, wolontariusz (x3), logistyk, ... mogę pomóc zorganizować poczęstunek, ... pomocnik koordynatora (x2), pomoc techniczna, ... pomoc przy organizacji (x5), współorganizator (x3), bądź też osoba, która po prostu angażuje się w realizację pomysłów innych, ... pomoc w tworzeniu przestrzeni do gry, organizacji rozgrywek i wyborze gier planszowych, kontakt z producentem gier w celach sponsoringowych, ... upiekę ciasto.

5.2. Analiza dostępnych i wytworzonych dokumentów

Do przeprowadzenia analizy wykorzystano „Echo Kalisza Pomorskiego”, które jest bezpłatnym, comiesięcznym informatorem lokalnym, wydawanym w nakładzie od 700 do 1000 szt. Numery 1/2019, 2/2019, 3/2019, 5/2019, 7/2019, 6/2020 i 1/2021 mają taki sam układ szaty graficznej. Na okładkach dominują mieszkańcy, a zdjęcia wykonano przy okazji realizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych. Każde wydanie „Echa Kalisza Pomorskiego” zawiera informacje skupione w czterech obszarach: samorząd, kultura, seniorzy i pomoc społeczna. Dodatkowe obszary tematyczne, to bezpieczeństwo i historia.

Największą łącznie liczbę stron w analizowanych numerach „Echa”, tj. 76 (40%) poświęcono informacjom z obszaru oświaty, następnie samorządowym - 67 (35%), kulturalnym - 19 (10%), dot. seniorów - 8 (4%), pomocy społecznej - 8 (4%), historii - 9 (5%) i bezpieczeństwa - 4 (2%). Niewątpliwie to problematyka społeczna dominuje pod względem objętości w otrzymanych informatorach. Jednak wśród liczby poruszanych tematów, dominują te z samorządu - 92 (43%), na kolejnym miejscu znalazły się informacje poświęcone oświacie - 50 (23%), następnie kulturze - 33 (15%), seniorom - 17 (8%), pomocy społecznej - 11 (5%), historii - 9 (4%) i bezpieczeństwu 4 (2%).

Na tej podstawie, można wysnuć przypuszczenie, że polityka społeczna i działalność samorządowa w gminie Kalisz Pomorski ma niezwykle istotne znaczenie dla wydawcy. Można również zadać pytanie o źródła dysproporcji między obszarem oświaty, a kultury. Niewątpliwie informacje z obszaru oświaty dotyczą szerokiego zakresu (sport, relacje z wydarzeń, podziękowania) i być może to jest powodem takiego wyniku. Zastanawia też fakt, że tylko 7 z 33 artykułów dotyczących kultury poświęcono aktywności świetlic wiejskich (tj. 21%).

Wśród analizowanych 19 prac plastycznych (rysunki, kolaże) zatytułowanych „mój skarb”, wykonanych przez dzieci w wieku 5-15 lat z Osiedla Cybowo, Pomierzyna i Kalisza Pomorskiego, były prace o tematyce nawiązującej do: rodziny i domu (6 prac), otaczającej przyrody np. drzew (5 prac), zwierzęcych postaci z bajek (4 prace), postrzegania przez młodych ludzi samych siebie (2 prace) i ulubionych rzeczy, zwierząt i czynności (2 prace).

Wszystkie prace są wypełnione treścią, kolorem i wymagały wysiłku oraz zaangażowania w ich przygotowanie. Zwierzęta się uśmiechają, drzewa szumią gubiąc przy tym liście, a ukochana rodzina zanurzona jest w ciepłej atmosferze, pełnej miłości i troski. Przedstawione w pracach, ważne dla dzieci motywy, mogą sugerować tematykę przedsięwzięć i wydarzeń kulturalnych, w których same chętnie wzięłyby udział.

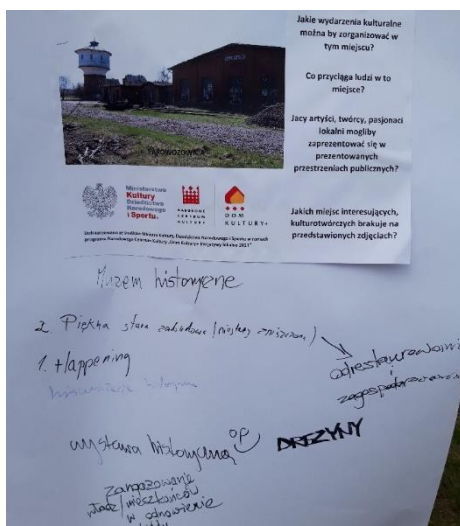
Wśród dokumentów wytworzonych na potrzeby badania, znalazły się zdjęcia i sugestie mieszkańców, wypisane na plakatach prezentowanych na targowisku miejskim, w dniu 8 maja 2021 r.

Sugestie mieszkańców:

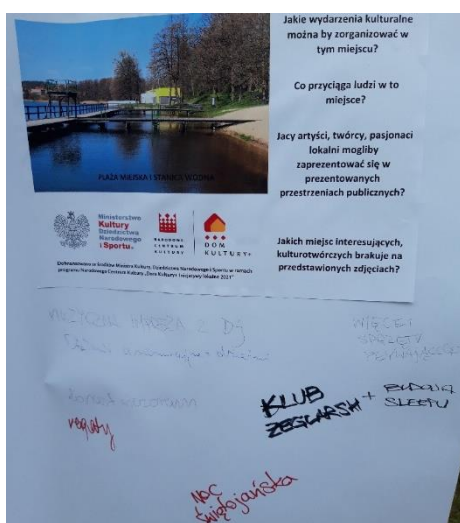
- letnie koncerty fortepianowe,
- mini amfiteatr,
- wystawy plenerowe,
- plenerowe czytanie.

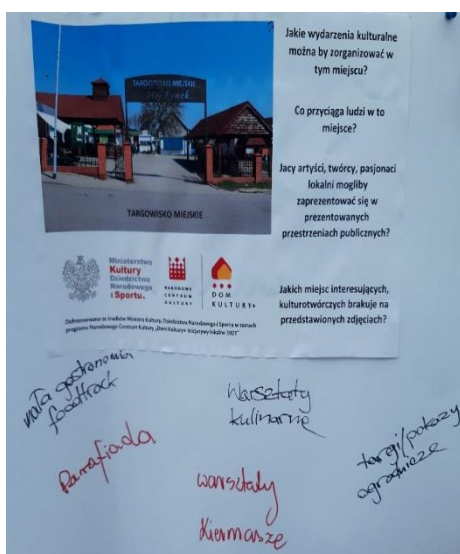
Sugestie mieszkańców:

- muzeum historyczne,
- odrestaurować i zagospodarować,
- inscenizacja historyczna,
- dreźny,
- wystawa historyczna,
- piękna stara zabudowa.

Sugestie mieszkańców:

- zorganizować Noc Świętojańską,
- muzyczna impreza z DJ,
- wieczorny koncert,
- działania animacyjne z dziećmi,
- klub żeglarski, regaty, więcej sprzętu.

Sugestie mieszkańców:

- „parafiada”,
- targi/pokazy ogrodnicze,
- warsztaty kulinarne,
- warsztaty, kiermasze,
- mała gastronomia.

Obok pokazanych powyżej przykładowych zdjęć, były jeszcze ujęcia Ośrodka Kultury, stadionu miejskiego i kościoła.

Wytypowane miejsca, nie wyczerpują propozycji, które wskazali mieszkańcy - co potwierdziły wcześniej prezentowane badania ankietowe. Konwersacje z mieszkańcami przebiegały w dobrej atmosferze. Tylko co 10 osoba odmawiała rozmowy. Większość z dyskutujących wypełniła ankietę.

5.3. Przedstawienie informacji zebranych w trakcie wywiadów swobodnych

Wywiady swobodne, prowadzone z mieszkańcami w przestrzeniach publicznych, były realizowane w dniach 6 i 8 kwietnia oraz 8 maja 2021 roku. Łącznie przeprowadzono 44 wywiadów, w tym z 26 kobietami i 18 mężczyznami. Wiek rozmówców, uporządkowany w przedziałach wiekowych przedstawiał się odpowiednio: 19 – 30 lat (10 osób), 31 – 45 lat (10 osób), 46 – 60 lat (8 osób) i pow. 61 lat (16 osób). Wśród przebadanej grupy, osób z wykształceniem podstawowym było 3, zawodowym 12, średnim 18 i wyższym 11.

Poniżej, przedstawiono tematy rozmów i uzyskane odpowiedzi.

1. Jak jest kultura w Kaliszu Pomorskim? Co ją wyróżnia?

Tęsknię za tym, co było kiedyś... teraz nic się nie dzieje... Kiedyś było weselej... Teraz dzieje się od czasu, do czasu... mają słabe zaplecze... to ciężka sprawa, ciężko określić, w miarę dobrze... a po pandemii trzeba robić festyny i ludzie będą zadowoleni... Ośrodek Kultury działa sprawnie, są dzieci i młodzież, jest otwarty na wszystkich... obserwuję wzrost kultury w M-GOK, przez tworzenie wydarzeń dla różnych grup wiekowych... Dom seniora jest aktywny, są kreatywni organizatorzy, fajni ludzie... szkoda, że było niewiele osób na koncercie... Miasto niewiele oferuje młodym, brak dobrej pracy. Poza rodziną młodych tutaj nic nie trzyma... a Kalisz - czysty jest... Kultura to ludzie i otoczenie... jest z przewagą dla emerytów... zablokowana jest przez wirus... na średnim poziomie... ale mimo pandemii działa... dobrze, że wystawia coś na zewnątrz... jest bardzo dużo konkursów ogłoszeniowych dla publiczności... Wyróżnia ją wysoki poziom... oferta programowa... i ciekawe wydarzenia np. święto ogórka.

2. Czy uważa siebie Pani /Pan za aktywnego uczestnika kultury?

W związku z chorobą nie uczestniczę... Biorę udział, ale teraz nie udzielam się społecznie... Tak (x14), Średnio aktywny (x5), Nie jestem aktywnym uczestnikiem (x14). Młodzi podchodzą do kultury z dystansem, jak dorosną to się zmieniają... Młodzi muszą się wyszaleć... to zależy od człowieka.

3. Kiedy ostatnio Pani/Pan uczestniczył /a w wydarzeniu kulturalnym?

Zawsze kiedy się odbywają... To było w ubiegłym roku... brałem udział w Dniach Kalisza... festynie ogórkowym, mini wykładach, koncercie kabaretu w 2019 r... koncercie na koniec lata 2020, było profesjonalnie... otwarciu „Posiadówki” w Suchowie, w sierpniu... dożynkach latem... dniu kobiet w „Solarisie”... wręczeniu „Sokoła”... Korzystam z Biblioteki... Nie pamiętam... 11 listopada... miesiąc temu... wczoraj... dużo czytam, obecnie „Zanim nadejdzie jutro”, „Ludzie bezdomni”... czytam bajki dzieciom... historyczne książki o Warszawie... książkę SF... w marcu przeczytałam książkę „Czy mogę Ci mówić mamo”... „50 twarzy Greya”... „Gambit królowej”... „Powrót Anny”... „Nad Niemnem”... „Nielegalne związki”... „Cichy Don”... „Dom nad rozlewiskiem” w styczniu 2021... Tydzień temu czytałam ustawę o podatku od towarów i usług... czytam „Gazetę Polską”.

4. Jakie miejsca kojarzą się Pani/Panu z kulturą w Kaliszu Pomorskim?

M-GOK (x26), Pałac/Biblioteka (x18), Stadion miejski (x12), Klub SENIOR + (x5), park przy pałacu (x4), poczta, jezioro ogórkowe, kościół... Czaplinek, wszystko tam działa... Rynek jest nie wykorzystany, tu jest potencjał, co sobotę tu jest najwięcej ludzi, tu powinien być „pchli targ”, a toaleta powinna być otwarta.

5. Co musiałoby się zdarzyć, żeby mieszkańcy aktywniej uczestniczyli w wydarzeniach kulturalnych?

Młodzi są indywidualistami, do nich trudno trafić z ofertą... młodzież ogranicza swój udział w wydarzeniach, bo są najczęściej kierowane do osób starszych, seniorów... powinna być zróżnicowana oferta (x4), dostosowana do różnych grup wiekowych (x3), musi być dla wszystkich, nie dla wybranych... każdy lubi coś innego, oferta kulturalna do naszych potrzeb (x2)... szersza oferta zajęć z literatury... więcej pracowni i instruktorów... trzeba organizować wydarzenia kulturalne na wioskach...

lepiej zorganizowany transport na wydarzenia (x2)... a pomysł, trudno teraz wyciągnąć ludzi z domu... gdyby były ciekawsze imprezy (x2), musi się skończyć pandemia (x4), zniosą obostrzenia i zapanuje normalność... zgoda społeczna, bez zawiści i złośliwości... trzeba zapomnieć o przeszłości... jak to się skończy trzeba wyjść na zewnątrz i zorganizować Dni Kalisza w lipcu... i więcej informacji... jakbym miał więcej pieniędzy w portfelu... wyższe emerytury... a Internet powinien stracić zasięg w mieście... nie mam pojęcia, nie wiem (x10).

6. Czy Pani / Pan jest gotowa zaangażować się w życie kulturalne Kalisza Pomorskiego?

Jestem (x2)... angażuję się w życie Suchowa... Nie mam zdrowia (x3)... Nie mam czasu... Tak (x16)... Częściowo/średnio (x2)... Nie (x14)

7. Kto Pani zdaniem powinien się zgłosić do Inicjatyw Lokalnych?

Twórcy i animatorzy ...

8. Jakie powinny być kryteria przyznania finansowania?

- *Działania skierowane do młodzieży,*
- *Na świeżym powietrzu,*
- *Ogólnie dostępne,*
- *Interesujący, ciekawy projekt,*
- *Projekt integrujący*
- *Na pewno nie wycieczki,*
- *Inicjatywy, które służą mieszkańcom, a nie grupie czy pojedynczej osobie,*
- *Aktywność w mediach społecznościowych,*
- *Společne korzyści,*
- *Uczciwa, sprawiedliwa ocena wniosku,*
- *Skład oceniający przynajmniej 15 osobowy*
- *Innowacyjność*
- *Nie wiem/nie mam zdania (x15).*

W wypowiedziach uczestników wywiadów swobodnych dało się odczuć zmęczenie skutkami trwającej pandemii i chęć bycia z grupą, najchętniej poza budynkami. Mieszkańcy doskonale kojarzą z kulturą miejsca charakterystyczne.

O silnej pozycji Biblioteki w środowisku lokalnym świadczą swobodnie przytaczane tytuły książek ostatnio przeczytanych przez rozmówców.

Blisko 50 % osób, które udzieliło odpowiedzi, jest gotowa zaangażować się w życie kulturalne Kalisza Pomorskiego. To bardzo duży potencjał, który dobrze rokuje dla realizacji programu DK+ Inicjatywy Lokalne. Wskazane również zostały propozycje kryteriów dostępu do programu.

Niewątpliwie największym wyzwaniem środowisk związanych z kulturą będzie dotarcie z właściwą, interesującą ofertą do młodzieży, która ma bardzo krytyczną ocenę otaczającej rzeczywistości.

5.3. Treści wywiadów pogłębionych

Wywiady pogłębione były zrealizowane w dniu 29 marca 2021 roku. Wzięło w nich udział pięć osób: animatorka lokalnej społeczności związana z organizacjami pozarządowymi, drugą osobą była „szczęśliwa emerytka”, kolejną to uczestnik życia kulturalnego związany z edukacją, czwartą - pracownik systemu pomocy społecznej z duszą artysty, terapeuta i piątą, inspiratorka i realizatorka działań kulturalnych związana z edukacją. Dwie z nich były w wieku 31-45 lat, jedna w przedziale 46-60 lat i dwie pow. 61 roku życia. Poniżej przytoczone są uzyskane odpowiedzi.

1. W jaki sposób mieszkańcy gminy spędzają czas wolny?

Nasi mieszkańcy, chętnie uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych, do tej pory... co było robione, to było na wysokim poziomie, miało jakość i przynosiło korzyści... jak będzie dobra informacja, to mieszkańcy przyjdą na fajne wydarzenie, tak jak było z chórem bułgarskim...

Może 5 do 10 % to ma jakieś zajęcie kulturalne, a 95 % najczęściej zostaje w domach... i głównie oglądają telewizję (x3) i to jest cała sztuka... Instytucje mają bogatą ofertę, ale mieszkańcy się nie angażują, frekwencja jest słaba, jest zawsze ta sama grupa osób... tu urywa się ten przepływ... Tu jest duża rola wychowania do

kultury, trzeba od przedszkola do liceum wprowadzać bodźce, które wywoływać będą poczucie niesamowitej frajdy i przyjemności z obcowania z kulturą... Jak ktoś chociaż raz się wyrwie i przyjdzie, i będzie zadowolony, to jak będzie następnym razem coś ciekawego to przyjdzie.

To zależy od pory roku, ale w sierpniu i we wrześniu to idealny termin na realizację przedsięwzięć kulturalnych. Natura jest najważniejszym elementem spędzania wolnego czasu w tym czasie (x2)... to jest czas na grillowanie... potem jest grzybobranie i ogródki działkowe... spotykają się i spacerują wokół jeziora... Jest też duża grupa ludzi, którzy cokolwiek, ktokolwiek by robił, nie zainteresują się kulturą i z tym się trzeba pogodzić... To środowisko lekko uśpione, ale aktywne w uprawianiu sportu rekreacyjnego. Bardzo dużo osób chodzi na kije, jeździ rowerem, morsuje, wędkuje.

Jest Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku, Stowarzyszenie Biały Zdrój i razem staramy się robić najwięcej działań animacyjnych dla dzieci i seniorów. To są dwie grupy, które korzystają z naszego wsparcia dzięki projektom. To nie są duże granty... z Działaj Lokalnie, Społecznika, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, LGD, czasami otrzymujemy wsparcie od gminy... Najbardziej wymagającą grupą jest młodzież, która skupiona jest na cyfrowych rozwiązaniach... musi być 'wow'... brakuje nam instruktorów mających dobry kontakt z młodzieżą... trudno się komunikować z młodzieżą... trudna grupa... Młodzieży trzeba dać bardzo dużą przestrzeń wolności i ogromne zaufanie... Nigdy mnie nie zawiedli. Punktem wyjścia do pracy z młodzieżą jest jej ciekawość i to, że mogą kreować sami, realizować swoje pomysły i widzieć efekty, młodzież chce być traktowana podmiotowo, chce żeby ktoś ją usłyszał, a nie za nich decydował, najgorsze co można zrobić młodym ludziom, to nie traktować ich poważnie, jak pionki. Młody człowiek jest osobą, która rozgląda się po świecie i to nie jest tak, że jest tylko dzieckiem, które mało wie i trzeba go traktować z góry. To jest wielki błąd ludzi dorosłych, że nie chcą słuchać tego głosu, nawet jeżeli jest on czasami głosem błędzącym. Trzeba go wysłuchać, żeby on poczuł, że... szczerze wypowiedanie swoich wątpliwości ma sens, bo z tego się coś zbuduje. Jak się przywali pałą, to ktoś zostanie przywalony, nawet nie wie za co i już nie będzie chciał cokolwiek robić dalej... Dzisiaj relacje społeczne są w zawieszeniu, pozostaje kontakt przez Internet, ta komunikacja ma oderwać od frustrujących, przytłaczających myśli, stąd trzeba się szybko komunikować ze wszystkimi naraz, żeby zabić w sobie poczucie samotności i

izolacji. Młodzi ludzie po tym czasie... jak my wszyscy... będą potrzebowali sporo czasu zanim wrócą do poziomu „0” sprzed pandemii.

Kiedyś na podwórku był w wakacje hałas do wieczora, dzieci same chciały ćwiczyć śpiew, teraz cisza, dzieci są, ale ze smartfonami i pytają coraz częściej: co ja z tego będę miał?... w trakcie pandemii tak młodzież, jak i dzieci, może głównie dzieci są jakieś posznurowane, agresywni wobec siebie, nieufni wobec dorosłych... wymagają indywidualnego zaangażowania instruktora... dzieci nie mają swojego rytmu... są zmęczone rodziną, trudnościami i nie dają sobie z tym rady, wyładowują agresję, emocje w sposób niebywały do tej pory... narzekamy, że młodzież siedzi przed komputerami, ale co my dorośli im oferujemy... chociaż, jest w młodzieży potencjał, to zależy od nauczycieli, od ich pasji... którzy wykorzystują potencjał literacki, teatralny.

2. Co wyróżnia Kalisz Pomorski w mapie kulturalnej regionu?

Na pewno dom kultury się stara i panie, które pracują w świetlicach i animują... jestem pod wrażeniem pomysłowości... pracownicy są zaangażowani, poszukują różnorodności... brakuje mi tylko trochę wydarzeń z cięższą muzyką.

Na pewno wyróżnia nas Jarmark ogórkowy (x5), cudowna zabawa, duże zaangażowanie (ok. 50 osób)... tak, happeningi łączą społeczność... czasami mi brakuje przy Jarmarku ogórkowym czegoś bardziej refleksyjnego... Jest jeszcze przegląd piosenki w Domu Kultury... i galeria w Pałacu, to miejsce promocji malarstwa, fotografii, rzeźby... od kilku lat dużym wydarzeniem są obchody Odzyskania Niepodległości - 11 listopada... włączone są w te uroczystości szkoły, Ośrodek Kultury (x4), są wystawy okolicznościowe, koncerty... zawsze jest piękna oprawa tej rocznicy... Wyróżnia nas nasz Pałac (x4) i park wokół niego, gdzie dzieje się bardzo dużo... koncerty... Często odwiedzanym miejscem przez kaliszian jest jezioro Bobrowo Wielkie (x2), przy którym jest stacja wodna, gdzie spędzaliśmy wakacje jak byliśmy młodzi... Wyróżnia nas też przyroda: rzeki, jeziora... kamień szlifierski (x2)... Teraz słabo z wydarzeniami... Jest pandemia.

3. Jakie zna Pani/Pan przykłady artystów lokalnych, pasjonatów mieszkających w gminie Kalisz Pomorski?

Wśród wyróżniających się osób jest nauczycielka w liceum, która napisała książkę na temat rodzin, które tu mieszkały: niemieckich, ukraińskich... fajna osoba.

Kolejna to otwarta, jednocząca główna animatorka UTW, jest na emeryturze i działa... malarz w Białym Zdroju (x3)... rzeźbiarz, który wykonuje w drewnie sowy, baby... pasjonaci kulinariów, gołębi, ogrodów, lasów, zbierający poroża, oni są wśród nas, ... nie znam osób do 30 roku życia, którzy mogliby być inicjatorami wydarzeń... ale były dyrektor liceum jest ważną osobą.

...niewykorzystaną osobą jest p. Barbara uhonorowana nagrodą Gloria Artis i mieszka tu w Kaliszu...

Młody historyk p. Mariusz, świetnie zna język niemiecki, lokalną historię i zabytki, współpracuje z byłymi mieszkańcami, wie bardzo dużo o dworach rozsianych po wioskach, jest ekspertem... podobnie jak p. Bogumił, który również zna doskonale historię Kalisza Pomorskiego,

... pasjonatka, artystka, plastyczka to p. Dorota (x2), to człowiek instytucja, ma doświadczenie, wiedzę i potrafi prowadzić projekty artystyczne.

... świetnym edukatorem jest dyrektor liceum...

Jest kilka zespołów muzycznych np. rockowych (x3)... pasjonatem z zacięciem jest muzyk p. Janusz... składy się zmieniają w zespole, a on trwa... jak ktoś jest dobry to pociągnie dobrych.

4. Co organizacje pozarządowe, artyści lokalni, grupy nieformalne, sołectwa mogłyby wnieść do oferty kulturalnej Kalisza Pomorskiego?

Dużo by mogły... swoją wiedzę... i spacer historyczne... wspieranie budowania tożsamości... wzbogacanie opraw różnych uroczystości... na pewno treści edukacyjne, warsztaty rękodzielnicze...

Działania związane z edukacją kulturową i z integracją... arteterapię... rozwój osobisty, rehabilitację usprawniającą... zaangażowanie... działania skierowane do dzieci, młodzieży (x2)... młodzieży mającej problemy...

Aktywne odpowiadanie na zgłaszane, zbadane potrzeby mieszkańców (x2), rozmowy z ludźmi, jak oni sobie to wyobrażają, czego by chcieli... ewaluację działań, aby pytany był jak najmniej urzędniczo pytany...

Dobrze, że grupy, które brały udział w warsztatach same podpowiadają następne tematy... pracujemy w sieci współpracy i cenimy sobie bardzo niezależność.

... organizacje pozyskują też fundusze z zewnątrz... jeszcze wierzę w ludzi, że nie mają słomianego zapału... i chcą coś zrobić fajnego, trzeba im tylko wstrzyknąć trochę takiego pierwiastka zwariowania, energii... ale w sobie trzeba mieć coś takiego... wizję i być zakreconym... animatorem, liderem, działaczem kultury.

Zwłaszcza teraz ludziom potrzebne jest docenienie, dobre słowo, zauważenie... potrzebny jest kontakt z ludźmi i my to robimy.

5. Jakie dni tygodnia, godziny są dla mieszkańców najbardziej odpowiednie do korzystania z oferty kulturalnej miasta?

Popołudnia w tygodniu, na pewno nie w soboty i niedziele, bo to czas dla rodziny... W dni robocze... w wakacje nawet do południa dla osób niepracujących... zależy to od grupy docelowej.

6. Co stanowi barierę w korzystaniu z już istniejącej oferty kulturalnej? Czy mieszkańcy wzięliby udział w płatnym wydarzeniu kulturalnym?

Myślę, że barierą jest niska świadomość, np. że kultura ma związek z naszym życiem codziennym, odpoczynkiem, lepszą jakością pracy, z lepszymi więziami rodzinnymi... kiedyś spotkałem mężczyznę, który był dumny, że ostatnią książkę przeczytał w wieku 14 lat... Barierą może być brak zbadanych potrzeb mieszkańców i otwartej dyskusji, debaty na ten temat... otwarcia się na kulturę.

...może czas zajęć, najlepiej od godziny 14/15 do 21/22... ale również i wcześniejsze... zajęcia muszą być atrakcyjne... w soboty popołudniu...

Wydaje się, że zasoby są... przez lata wszystko było za darmo i ludzie myślą, że tak będzie całe życie... że to im się należy... Słabo z opłacaniem za wydarzenia... jestem zwolennikiem odpłatności... większość zajęć jest bezpłatna i do tego są przyzwyczajeni mieszkańcy... to jest trochę na głowie postawione... 500+ nie ma znaczenia...

...barierą mogą być problemy komunikacyjne, chociaż w domach ludzie mają samochody... jak są chęci to są i możliwości... Brak jest uświadomionej potrzeby, bo jak ktoś pójdzie i coś doświadczy... to wtedy 'wow' jak fajnie, ale to wyjście jest

najtrudniejsze, bo... nie chce mi się... Potrzeba impulsu, zachęty, marketingu szeptanego... i on jest najskuteczniejszy...

7. Jakie wydarzenia kulturalne są przez Pana/Panią preferowane?

Na pewno przyciągają mieszkańców znane nazwiska, ale to są koszty... Bardzo lubię chodzić na koncerty, przedstawienia teatralne, warsztaty różnego typu, dzięki którym człowiek poznaje sam siebie...

Polegające na pracy z grupami inicjatywnymi poprzez zabawę... integrujące, kolorowe, zabawne w pomyśle, skupione wokół jednej idei... happeningi, spektakle, spotkania, warsztaty... słabiej tradycyjne wystawy... koncerty lepiej.

8. Jakie powinny być kryteria przyznania finansowania w ramach Inicjatyw Lokalnych?

Wnioskodawcami powinni być twórcy lokalni, organizacje pozarządowe... zaangażowanie jak największej liczby ludzi... liderów i wolontariuszy, min. 5 osób... od dzieci po osoby starsze...

...wniosek powinien być realny, nie rozdmuchany, prosty, autorski pomysł skupiający ludzi... coś co jednoczy... między grupami, między pokoleniami... gdzie ważny jest proces...

Zaangażowanie osób 60+... działania adresowane do osób starszych.

...takie kryterium popandemiczne: co dany projekt wnosi, żeby poprawić relacje międzyludzkie... wsparcie psychologiczne połączone z integracją, żeby po projekcie człowiek był silniejszy i uwierzył w siebie... ważne, żeby dotyczył kultury, coś co wymusi na nas zastanowienie.

...żeby wykorzystywać to piękno natury, w której żyjemy... są miejsca, które swoją aurą i historycznym nawiązaniem wzmacniają odbiór np. park przy pałacu.

...projekty międzypokoleniowe, a uczestnicy z różnych miejscowości, w tym osoby niepełnosprawne (x2)

...nie znamy naszego regionu, stąd regionalizm jest ważny... pomysł musi angażować środowisko lokalne, odnosić się do niego nie jednostkowo tylko zbiorowo... powinno to służyć szerszemu gronu mieszkańców, kryterium zasięgu.

Ważny jest też planowany efekt, jakiś konkretny, np. fotoreportaż, specjalne wydanie gazety, portrety mieszkańców na dużej ścianie... mieszkańcy muszą to

zobaczyć, bo jak nie zobaczą to powiedzą, że „co to była za inicjatywa? Kto to widział? Gdzie to było? I poszły nasze pieniądze”.

6. Podsumowanie i rekomendacje

Kalisz Pomorski jest jednym z najpiękniej położonych miast, wśród jezior, otaczających lasów i bogatej historii.

Mocną stroną społeczności Kalisza Pomorskiego są refleksyjni mieszkańcy, wnoszący w życie wspólnoty swoje oczekiwania, pracę i zaangażowanie.

Kolejną mocną stroną Kalisza Pomorskiego jest kadra całego Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, doświadczona, kompetentna, otwarta, dzieląca się swoją wiedzą z innymi i wspierająca się w swojej pracy.

Lista lokalnych artystów, edukatorów, animatorów, redaktorów, pasjonatów, instruktorów jest długa i w niej oraz w deklaracjach zaangażowania (blisko 50%), wyrażonych w ankietach, należy upatrywać wiary w powodzenie programu DK+ Inicjatywy Lokalne 2021. Warunkiem sukcesu naboru będzie skuteczne dotarcie do zainteresowanych grup i osób.

Niewątpliwie największym wyzwaniem środowisk związanych z kulturą będzie skuteczne dotarcie z ofertą współpracy do młodzieży, która ma bardzo krytyczną ocenę otaczającej rzeczywistości.

Mieszkańcy są już zmęczeni pandemią i oczekują intensywnych działań w przestrzeni publicznej, wykorzystujących lokalne walory.

W toku prac diagnostycznych mieszkańcy zgłosili szereg propozycji, które powinno się poddać dyskusji społecznej. Są one zawarte, tak w wywiadach swobodnych, jak i pogłębionych, które celowo nie zostały przedstawione w trybie opisowym, żeby nie zgubić właściwych znaczeń.

Od procedowania wyboru inicjatyw do realizacji, mieszkańcy oczekują „transparentnej, uczciwej i sprawiedliwej oceny wniosków”.

Bogata lista zaproponowanych kryteriów świadczy o licznych potrzebach związanych z budowaniem relacji, pobudzaniem refleksji, edukowaniem kulturowym i wielu innych.

To, które inicjatywy zostaną wybrane i jaka przypisana zostanie im waga, powinno być ustalone w trakcie konsultacji i warsztatów z grupami mieszkańców potencjalnie zainteresowanymi złożeniem wniosku.

Oto proponowane kryteria oceny wniosków w ramach programu DK+ Inicjatywy Lokalne 2021:

- działania skierowane do młodzieży,
- inicjatywa jest realizowana w przestrzeni publicznej,
- wydarzenie kulturalne ma charakter ogólnodostępny i angażuje możliwie największą liczbę mieszkańców,
- zgłoszony pomysł jest interesujący, innowacyjny i ciekawy,
- inicjatywa ma charakter integrujący,
- w harmonogramie ujęto dużą aktywność w mediach społecznościowych,
- wnioskodawcą jest: twórca lokalny lub organizacja pozarządowa, lub grupa nieformalna,
- przy realizacji będzie pracować min. 5 wolontariuszy,
- adresatami wydarzeń będą wszystkie grupy wiekowe, od dzieci po osoby starsze,
- wniosek jest realny, nierozdmuchany, prosty,
- wydarzenie opiera się na autorskim pomysle, skupiającym, jednoczącym ludzi,
- inicjatywa jest realizowana w porozumieniu między grupami, organizacjami, instytucjami,
- wniosek zakłada integrujące działania międzypokoleniowe,
- wniosek angażuje osoby 60+,
- projekt zakłada wsparcie psychologiczne połączone z integracją,
- działania są realizowane w przestrzeni parku, lasu, lub nad jeziorem, czy rzeką,
- działania zawierają wątek historyczny lub regionalny,
- działania obejmują osoby z niepełnosprawnością,
- plan wydarzenia zakłada konkretny efekt.

